

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Філософія»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність: 053 Психологія

Освітня програма: «Психологія»

Рік навчання: 1, семестр 1

Форма навчання: денна, заочна

Кількість кредитів ЄКТС: 4

Мова викладання – українська

Лектор курсу

Гейко Світлана Миколаївна, канд. філос. наук, доцент
кафедри філософії та міжнародної комунікації

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Кафедра філософії, корпус 3, к. 125, тел.

svetageiko@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=855>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Філософія являється світоглядом вищого теоретичного рівня, відображає сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їхньої взаємодії. Завдяки цьому її вивчення дозволяє сформулювати перелік загальних компетентностей, які лежать в основі вищої професійної освіти незалежно від сфери спеціалізації. Вивчення філософії сприяє світоглядно-методологічній підготовці студентів, формуванню філософської культури мислення, актуалізації національної свідомості майбутньої суспільної еліти, а тому є необхідною складовою теоретичного рівня університетського підготовки. Вивчення філософії підвищує загальний інтелектуальний рівень студентів, засвоєння філософських знань сприяє гуманізації суспільства, формуючи якісно вищий рівень взаємовідносин між людиною та світом, що спирається на критичне, творче та самостійне мислення. Вивчення комплексу загальних принципів, правил та методів пізнавальної діяльності (гносеологія) сприяє розвитку здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням практичних життєвих та наукових завдань.

Вивчення дисципліни певною мірою пов'язане зі знаннями інших гуманітарних дисциплін, особливо з політологією, соціологією, історією України, психологією тощо.

Дисципліна складається з чотирьох змістових модулів: «Філософська пропедевтика», «Історичні типи філософії», «Онтологія», «Гносеологія», «Соціальна філософія та філософська антропологія». Вони передбачають розгорнутий розгляд таких проблем, як історичний аналіз специфіки самоздійснення філософії в різних культурах, в тому числі української філософії, проблеми буття та пізнання світу, дослідження проблем суспільного буття, морально-етичної, психологічної, релігійної, естетичної свідомості.

Мета вивчення дисципліни:

розвиток у студентів інтересу до філософського осмислення дійсності, світового історико-культурного процесу, формування філософської культури мислення, пізнання світу та самих себе, навичок застосування філософської методології; актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Завдання вивчення дисципліни:

- розкрити специфіку вічних філософських питань, що стосуються життя кожної людини;
- надати загальні теоретичні знання про основні філософські концепції та філософські категорії;
- окреслити специфіку та межі філософського знання;
- прищепити культуру філософського теоретичного мислення;
- сформувати здатність до самостійного аналізу складних явищ суспільного життя та вміння пов'язувати загальні філософські проблеми з розв'язанням завдань психології;
- сприяти формуванню гуманістичного потенціалу особистості, її загальної культури.

Передумови вивчення курсу Вивчення курсу передбачає, що у вас сформований світогляд на рівні світорозуміння, здатність пояснити на теоретичному рівні базові поняття «світ», «людина», «суспільство», «особистість», «культура». Також потрібні знання з логіки, які дозволяють мислити абстрактно та критично висловлювати власну думку.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення
- ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 9. Здатність працювати в команді.
- ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові

цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

фахові/спеціальні компетентності (ФК)

• СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

- ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
- ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1 ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ФІЛОСОФІЇ				
Тема 1. Сутність філософії. Сучасне світорозуміння як основа життєвої активності	2/2/4	Знати базові філософські поняття Вміти визначити власний світогляд Аналізувати етапи формування світогляду Розуміти особливості різних типів світогляду Розрізнити світо відчуття , світосприйняття та світорозуміння, буденний та теоретичний світогляди Застосовувати набуті знання до аналізу життєвої активності	Здача семінару № 1. Написання доповідей, підготовка презентацій. складання інтелектуальної карти Виконання самостійної роботи № 1. (в.т.ч. в elearn): Написання есе	7 балів: 5 2 3 бали
Тема 2. Філософія Давнього світу Антична філософія.	2/2/4	Знати світові історико- філософські традиції Аналізувати та розрізнити особливості східної та	Здача семінару № 2. Написання доповідей, підготовка презентацій.	5 балів:

		західної філософії		
		Розуміти специфіку формування кожної	Виконання самостійної роботи № 2. (в.т.ч. в elearn):	5 балів
			Написання конспекту	
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	2/2/4	Знати особливості існування середньовічної та ренесансної філософії	Здача семінару № 3.	5 балів:
		Вміти виділяти характерні риси кожної з них	Написання доповідей, підготовка презентацій.	
		Аналізувати культурні впливи на особливості формування певного типу філософування	Виконання самостійної роботи № 3. (в.т.ч. в elearn):	5 балів
		Розуміти зв'язок між культурною традицією та стилем філософствування	Написання конспекту	
		Розрізняти християнську та світську філософію	або есе	
		Застосовувати набуті знання для критичного аналізу історичних процесів		
Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва	2/2/4	Знати особливості філософії Нового часу	Здача семінару № 4.	5 балів:
		Аналізувати	Написання доповідей, підготовка	

		<p>історичні тенденції 17-19 ст.</p> <p>Розуміти логіку становлення та розвитку наукового знання</p> <p>Розрізняти методи наукового пізнання даного періоду</p> <p>Використовувати набуті знання для аналізу причин помилок у пізнанні</p>	<p>презентацій.</p> <p>Виконання самостійної роботи № 4. (в.т.ч. в elearn):</p> <p>Написання есе</p>	5 балів
<p>Тема 5.</p> <p>Німецька класична філософія</p>	2/2/4	<p>Знати особливості німецької класичної філософії</p> <p>Аналізувати внесок німецьких класиків для розвитку науки та філософії</p> <p>Розуміти сутність діалектики як вчення та як методу пізнання</p> <p>Розрізняти теоретичний та практичний внесок німецьких філософів у культуру Європи</p>	<p>Здача семінару № 5.</p> <p>Написання доповідей, підготовка презентацій.</p> <p>Виконання самостійної роботи № 5. (в.т.ч. в elearn):</p> <p>Написання есе</p>	<p>5 балів:</p> <p>5 балів</p>
<p>Тема 6.</p> <p>Некласична філософія XIX-XX ст.</p>	2/2/4	<p>Знати особливості та школи некласичної філософії</p> <p>Аналізувати практичну значущість кожної із шкіл</p>	<p>Здача семінару № 6.</p> <p>Написання доповідей, підготовка презентацій.</p>	5 балів:

		для розвитку філософії та науки Розрізняти традиції сцієнтизму та антисцієнтизму	Виконання самостійної роботи № 6. (в.т.ч. в elearn): Написання есе, тез	5 балів
Тема 7. Українська філософія	2/2/4	Знати етапи формування представників української філософії Аналізувати зв'язок між стилем філософствування та українськими культурними традиціями Розуміти особливості української філос.думки Розрізняти ідеї видатних українських філософів Застосовувати набуті знання для з'ясування місця укр.філософії у світовій	Здача семінару № 7. Написання доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи № 7. (в.т.ч. в elearn): Написання конспекту, есе Виконання модульної контрольної роботи 1.	5 балів: 5 балів 30 балів
Модуль 2. ОНТОЛОГІЯ.ГНОСЕОЛОГІЯ				
Тема 8. Філософське вчення про <u>буття</u>	2/2/4	Знати основні поняття філос.вчення про буття Аналізувати зв'язок онтології та науки Розуміти зміст сучасних онтологічних проблем	Здача семінару № 8. Написання доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи: написання есе (тема за	10 балів:

		Розрізняти проблеми буття світу та людини	вибором)	
Тема 10. Теорія пізнання Психологія пізнавальних процесів	2/2/4	Знати основні поняття з теми Вміти визначити основні структурні елементи пізнання Аналізувати форми чуттєвого та раціонального пізнання, сприйняття як основну форму пізнання Розрізняти психічне відображення та його активність Розуміти психологію пізнавальних процесів	Здача семінару № 10. Написання доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи: написання есе (тема за вибором)	20 балів:
Тема 11. Наукове пізнання Філософія психології	2/2/4	Знати основні поняття з теми Вміти визначити наукові та ненаукові методи пізнання Розрізняти загальнонаукові, філософські та специфічно наукові методи пізнання Розуміти особливості філософії психології Аналізувати основні етапи розвитку	Здача семінару № 11. Написання доповідей, підготовка презентацій. Здача самостійної роботи: написання есе (тема за вибором)	10 балів: 30 балів 30 балів

		філософії психології Застосовувати набуті знання для зростання фахової майстерності	Виконання модульної контрольної роботи 2.	
Модуль 4. ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНИ				
Тема 12. Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства	2/2/4	Знати основні поняття з теми Вміти формулювати проблеми суспільного буття Аналізувати причини соціальних явищ Розуміти логіку здійснення суспільно-історичних процесів Розрізняти типи державної влади, моделі соціального устрою Застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності	Здача семінару № 12. Написання доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи: написання есе (тема за вибором)	10 балів:
Тема 13. Філософська антропологія Особистість як предмет філософського дослідження	2/2/4	Знати основні поняття з теми Вміти описати основні філософські підходи до сутності людини Розуміти філософські проблеми	Здача семінару № 13. Написання доповідей, підготовка презентацій. Виконання самостійної	10 балів:

		<p>антрогенезу.</p> <p>Аналізувати сфери буття людини</p> <p>Розуміти особистісний смисл як основний критерій внутрішнього світу людини</p> <p>Розрізняти структуру особистості</p> <p>Застосовувати набуті знання для власного особистісного розвитку</p>	<p>роботи: написання есе (тема за вибором)</p>	
<p>Тема 14.</p> <p><u>Аксіологія:</u> цінність буття та буття людини</p>	2/2/4	<p>Знати основні поняття з теми</p> <p>Вміти формулювати базові цінності буття та буття людини</p> <p>Аналізувати сучасні аксіологічні проблеми</p> <p>Розуміти цінність буття у цілому та буття людини зокрема</p> <p>Розрізняти сучасні аксіологічні принципи</p> <p>Застосовувати знання сучасних аксіологічних цінностей у власному житті</p>	<p>Здача семінару № 14.</p> <p>Написання доповідей, підготовка презентацій.</p> <p>Виконання самостійної роботи: написання есе (тема за вибором)</p>	<p>10 балів:</p> <p>1</p>

Тема 15. Філософія моралі	2/2/4	Знати основні поняття з теми Вміти визначити підстави та походження моралі Аналізувати теорії моралі на основі опрацювання філософських і психологічних концепцій. Розуміти сутність основних елементів моралі Розрізняти позиції провідних вітчизняних та іноземних філософів та психологів до поняття мораль і його похідних. Застосовувати знання взаємозв'язку та взаємозалежності між етикою і психологією як у трактуванні понять, так і в дослідженні морального становлення особистості.	Здача семінару № 15. Написання доповідей, підготовка презентацій. Здача самостійної роботи: написання есе (тема вибором) Виконання модульної контрольної роботи 4.	10 балів: 30 балів 30 балів
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені

академічної доброчесності:	(в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові роботи студентів, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Андрущенко В.П. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. [Текст] / В.П. Андрущенко, М. І. Михальченко. – К. : Генеза, 2016. – 368 с.
2. Історія філософії України: Підручник. [Текст] / М. Ф. Тарасенко, М. Ю. Русин, І. В. Бичко та ін – К.: Либідь, 2014.
3. Історія філософії України. Хрестоматія: Навчальний посібник / Упорядники: М.Ф.Тарасенко, М.Ю.Русин І.В.Бичко та ін. – К., 2003.
4. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини: Навчальний посібник для студентів вузів. [Текст] / В. Г. Нестеренко. – К. : Абрис, 2015. – 335 с.
5. Філософія: Навчальний посібник / [І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко, І.В. Бойченко та ін.]. – К : Вікар: Знання, 2018. – 624 с.
6. Філософія: Підручник / [І.В.Бичко, І.В Бойченко, В.Г. Табачковський та ін.] – К. : Либідь, 2011. – 408 с.
7. Філософія: Навчальний посібник / [Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль]. – К : Академвидав, 2014. – 624 с.
8. Філософський енциклопедичний словник / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди; редкол.: В. І. Шинкарук (голова). – К. : Абрис, 2012. – 742 с.
9. Федів Ю. Історія української філософії: Курс лекцій. [Текст] / Ю. О. Федів, Н. Г. Мозгова. – К., 2014.

Додаткова література

10. Горський В.С. Філософія в українській культурі. [Текст] / В. С. Горський. – К. : Центр практичної філософії, 2011. – 73 с.
11. Кант І. Критика чистого розуму. [Текст] / Пер. з нім. Ігоря Бурковського – К. : Юніверс, 2000. – 349 с.
12. Крымский С.Б. Философия как путь человечности и надежды. [Текст]/ С. Б. Крымский. – К. : Курс, 2000. – 308 с.

13. Кузьміна С.Л. Філософсько-педагогічна спадщина П. Юркевича. [Текст] / С. Л. Кузьміна; Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського – К., 2003. – 303 с.
14. Лук'янець В.С. Філософський постмодерн. [Текст] / В. С. Лук'янець, О. М. Соболев. – К. : Абрис, 1998. – 352 с.
15. Ніцше Ф. Так казав Заратустра. Жадання влади [Текст] / Ф. Ніцше. – К. : Основи-Дніпро, 2013. – 415 с.
16. Огорднік І.В. Українська філософія в іменах: Навч. посібник. [Текст] / І. В. Огорднік, М. Ю. Русін. – К., 2007. – 325 с.
17. Рассел Б. Історія західної філософії / Пер. з англ. Ю. Лісняка, П. Таращука. – К. : Основи, 2005. – 795 с.
18. Романовський О. Г. Філософія психології : навч. посібник / О. Г. Романовський, В. Є. Михайличенко, Л. М. Грень ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т» – Харків : НТУ «ХПІ», 2016. – 140 с.
19. Руссо Ж.-Ж. Об общественном договоре. Трактаты. [Текст] / Пер. с фр. – М. : «КАНОН-пресс», «Кучково поле», 1998. – 416 с.
20. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: панорама новітньої науки [Текст] / Пер. з фр. В. Шовкун. – К. : Основи, 2008. – 669 с.
21. Татаркевич В. Антична і середньовічна філософія. [Текст] / В. Татаркевич // Історія філософії. Т.1. – Львів : Свічадо, 2016. – 456 с.
22. Читанка з філософії у 6 книгах. Кн. 6. :Зарубіжна філософія ХХ століття / Волинка Г. І., ред. – К. : Фірма «Довіра», 2013. – 238 с.

Інформаційні ресурси

1. Архів класичної філософської літератури [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://abuss.narod.ru/Biblio/philozip.htm>.
2. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади. (укр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ae-lib.org.ua>.
3. Веб-сторінка: Спадщина Отців Церкви [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pagez.ru/lsn>
4. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>.
5. Сайт «Ізборник» — Історія України IX-XVIII ст.: першоджерела та інтерпретації (електронна бібліотека давньої української літератури та розвідок з політології) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua>.
6. Сайт видавництва Свічадо (Історія релігії, переклади Отців Церкви, християнська художня література, богословська та богослужбова література, філософія, психологія, етика та ін.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.svichado.com>
Hubner K. Philosophy of Modern Art and Philosophy of Technology [Електронний ресурс] / K. Hubner. – Режим доступу: http://scholar.lib.vt.edu/ejournals/SPT/v4_n1pdf/HUBNER.PDF